

Enhed
IT og CPR

Sagsbehandler
GK

Koordineret med

Kommenteret høringsnotat over forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister (Tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn)

Sagsnr.
2014 - 14841

Doknr.
133071

Dato
30. april 2014

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag blev den 28. februar 2014 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Amnesty International DK, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Patienter, Dansk Psykolog Forening, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Ethiske Råd, Finansrådet, Foreningen af Speciallæger, Foreningen af Transkønnede i Danmark (FATID), Institut for menneskerettigheder, KL, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner (LGBT), Lægeforeningen, Patientforeningen i Danmark, Patientforeningernes Samvirke, Praktiserende Lægers Organisation, Sabaah og Statsforvaltningen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har modtaget svar fra Amnesty International DK, Børnesagens Fællesråd, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Ethiske Råd, Finansrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner (LGBT Danmark).

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere modtaget et uopfordret høringssvar fra AIDS-Fondet.

Børnesagens Fællesråd og Datatilsynet har meddelt, at lovforslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Efter høringen er der indsat følgende bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 2:

”Stk. 2. For personer, som inden lovens ikrafttræden efter de hidtil gældende regler har ansøgt om tilladelse til at bære et fornavn, der betegner det modsatte køn, om tilladelse til at få kønsbetegnelsen X i passet eller om tilladelse til kastration med henblik på kønsskifte, regnes den periode, der er nævnt i § 1, nr. 1, fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning herom. Har en person indgivet ansøgning om flere af de nævnte tilladelser, regnes den nævnte periode fra tidspunktet for den først indgivne ansøgning.”

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

2. Høringssvarene

2.1. Almindelige bemærkninger til støtte for forslaget om tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn

AIDS-Fondet, Amnesty International, Danske Regioner, et flertal af medlemmerne af Det Ethiske Råd (12 ud af 17), Institut for Menneskerettigheder, LGBT Danmark støtter forslaget om tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn på baggrund af den såkaldte erklæringsmodel.

2.2. Almindelige bemærkninger om manglende tilslutning til forslaget om tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn

Et mindretal af Det Ethiske Råds medlemmer (5 ud af 17 medlemmer) tilslutter sig ikke lovforslaget. Efter disse medlemmers opfattelse bør den juridiske fastlæggelse af kønnet ikke være et subjektivt anliggende.

2.3. Forslag om overgangsbestemmelse i forhold til kravet om en refleksionsperiode på 6 måneder for personer, der inden lovens ikrafttræden efter gældende lovgivning har søgt om tilladelse til at bære et fornavn, der betegner det modsatte køn, at få kønsbetegnelsen x i passet eller til kastration med henblik på kønsskifte efter sundhedslovgivningen

LGBT Danmark har i foreningens høringssvar foreslået, at der i lovforslaget indsættes en bestemmelse, således at betingelsen om refleksionsperiode på 6 måneder efter ansøgning om juridisk kønsskifte ikke skal gælde for personer, som efter gældende lovgivning har ansøgt om tilladelse til

- et fornavn, som betegner det modsatte køn
- kønsbetegnelsen x i den pågældendes pas
- operativt kønsskifte

LGBT Danmark foreslår, at disse personer skal kunne tildeles nyt personnummer straks efter indgivelse af ansøgning herom eller senest seks måneder efter tidspunktet for deres ansøgning om en eller flere af ovennævnte tilladelser. Baggrunden herfor er, at disse personer allerede har påbegyndt en refleksionsperiode i forbindelse med en eller flere af ovennævnte ansøgninger.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Der er i lovforslagets § 2 indsat en bestemmelse om en overgangsordning for personer, som efter gældende ret har søgt om tilladelse til at bære et fornavn, der betegner det andet køn, om tilladelse til at få betegnelsen X i passet eller om tilladelse til kastration med henblik på kønsskifte. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Stk. 2. For personer, som inden lovens ikrafttræden efter de dagældende regler har ansøgt om tilladelse til at bære et fornavn, der betegner det modsatte køn, om tilladelse til at få kønsbetegnelsen X i passet eller om tilladelse til kastration med henblik på kønsskifte, regnes den periode, der er nævnt i § 1, nr. 1, fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning herom. Har en person indgivet ansøgning om flere af de nævnte tilladelser, regnes den nævnte periode fra tidspunktet for den først indgivne ansøgning.”

2.4. Forslag, der vedrører unge under 18 år

Amnesty International har i organisationens høringssvar bemærket, at det kunne overvejes at give 15-17 årige samme adgang til juridisk kønsskifte, som ved lovforslaget foreslås indført for myndige personer. Det anføres, at en ordning eventuelt kunne udformes således, at det er et krav, at forældremyndighedens indehaver erklærer sig

indforstået med det juridiske kønsskifte eller – som det mindre – bekræfter, at den unges oplevelse af egen kønsidentitet er rodfæstet og vedholdende.

Et mindretal blandt Det Ethiske Råds medlemmer (5 ud af 17 medlemmer) finder, at der bør være dispensationsmuligheder for personer under 18 år. Disse medlemmer peger på, at der i dette tilfælde er et særligt behov for rådgivning.

Institut for Menneskerettigheder har i instituttets høringssvar anbefalet, at der i lovforslaget indsættes en dispensationsbestemmelse for unge under 18 år. Det fremgår nærmere, at der herved skulle åbnes op for, at unge under 18 år under nærmere angivne omstændigheder, afhængigt af alder, modenhed m.v. samt godkendelse fra forældre/værger kan ansøge om juridisk kønsskifte.

LGBT Danmark beklager, at hverken rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe om juridisk kønsskifte eller selve udkastet til lovforslag indeholder forslag eller bestemmelser om juridisk kønsskifte for unge under 18 år. Foreningen henstiller, at der efter behandlingen af indeværende lovforslag tages initiativ til, at unge under 18 år og ikke-myndige med samtykke fra forældremyndighedsindehaver/værge får mulighed for juridisk kønsskifte.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Det bemærkes, at arbejdsgruppen om juridisk kønsskifte i arbejdsgruppens rapport har forudsat, at samtlige modeller for juridisk kønsskifte, som arbejdsgruppen er fremkommet med, forudsætter, at ansøgeren er fyldt 18 år.

Af arbejdsgruppens rapport fremgår, at der i dag er meget tilbageholdenhed med at tilbyde irreversible medicinske og kirurgiske indgreb til børn og unge under 18 år, idet barnet/den unge stadig er under såvel fysisk som psykisk udvikling. Det fremgår også, at i offentligt regi tilbydes unge under 17 år og deres forældre derfor i dag alene rådgivende og støttende samtaler på Sexologisk Klinik, indtil de unge ved 17 års alderen kan påbegynde et observationsforløb. Sexologisk Klinik har hidtil årligt fået henvist omkring 10 patienter under 18 år på grund af kønsidentitetsproblemer.

Det fremgår af arbejdsgruppens rapport, at Sexologisk Klinik er ved at udvikle et udrednings- og behandlingstilbud særligt målrettet unge transseksuelle i samarbejde med specialister i børnesygdomme, vækst og reproduktion, gynækologi, plastikkirurgi og børne- og ungdomspsykiatri. Sundhedsstyrelsen og Sexologisk klinik er i tæt dialog herom. Behandlingen kan blandt andet omfatte pubertets-stop behandling, hvilket udskyder puberteten for ganske unge, og hormonbehandling til personer, som har overstået puberteten.

Af rapporten fremgår også, at arbejdsgruppen har overvejet, om der som led i de enkelte modeller bør indføres ordninger med juridisk kønsskifte for personer under 18 år. Arbejdsgruppen henviser imidlertid til, at på nuværende tidspunkt, hvor det endnu ikke er afklaret, hvilke udrednings- og behandlingstilbud unge transseksuelle under 17-18 år skal tilbydes, jf. ovennævnte, finder arbejdsgruppen ikke, at det fornødne grundlag er til stede for at vurdere, om – og i giver fald efter hvilke kriterier og procedurer – der bør indføres mulighed for juridisk kønsskifte for personer under 18 år.

Det er således ikke undersøgt, hvilke problemstillinger de enkelte modeller vil indebære, hvis de udvides til også at omfatte transseksuelle under 18 år, f.eks. i forhold til samtykke fra forældremyndighedsindehaver.

På baggrund af de indkomne bemærkninger er det besluttet at iværksætte en nærmere undersøgelse af en mulig ordning vedrørende juridisk kønsskifte for de under 18 årige i forlængelse af de udrednings- og behandlingstilbud, som Sexologisk Klinik er ved at udvikle særligt målrettet unge transseksuelle i samarbejde med specialister i

børnesygdomme, vækst og reproduktion, gynækologi, plastikkirurgi og børne- og ungdomspsykiatri.

2.5. Forslag om at indføre krav om psykologisk og juridisk rådgivning

Et mindretal blandt Det Ethiske Råds medlemmer (8 ud af 17 medlemmer) finder, at der i forbindelse med et juridisk kønsskifte bør være krav om psykologisk og juridisk rådgivning, så ansøgeren støttes i at træffe den rigtige beslutning.

Danske Regioner finder, at det kan være svært for borgerne at overskue konsekvenserne af et juridisk kønsskifte, og bemærker i den forbindelse, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der stilles krav om, at borgeren skal have rådgivning om konsekvenserne ved et juridisk kønsskifte. Som eksempel nævnes, at borgeren ikke automatisk vil blive indkaldt til kønsspecifikke screeningsundersøgelser ved kønsskifte fra kvinde til mand.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Det vurderes ikke at være relevant eller nødvendigt at stille krav om psykologisk og juridisk rådgivning, som grundlag for et juridisk kønsskifte i betragtning af, at der med den valgte model – erklæringsmodellen – er lagt op til, at juridisk kønsskifte i vidt omfang beror på den enkeltes egen oplevelse af at tilhøre det andet køn. Det er ikke ensbetydende med, at psykologisk og juridisk rådgivning ikke kan være fornuftigt i forbindelse med den enkeltes overvejelser om et juridisk kønsskifte, men det bør være et initiativ den enkelte selv i givet fald tager.

I forbindelse med meddelelse af nyt personnummer efter forslaget vil den pågældende blive informeret om, at den pågældende nu juridisk betragtes som en person tilhørende det andet køn, og at det bl.a. indebærer, at den pågældende ikke vil modtage indkaldelse til kønsspecifikke screeningsundersøgelser ved kønsskifte fra kvinde til mand. Derudover vil Økonomi- og Indenrigsministeriet i medfør af den almindelige vejledningsforpligtelse for offentlige myndigheder være forpligtet til at vejlede om konsekvenserne af, at den pågældende tildeles et nyt personnummer i overensstemmelse med det køn, den pågældende oplever sig som tilhørende, henholdsvis henvise til den kompetente myndighed for en nærmere vejledning.

2.6. Ordlyden af lovforslagets § 1, nr. 1, ændres, så der i stedet for "det andet køn" anføres "et andet køn"

AIDS-Fondet finder, at lovforslagets ordlyd bør ændres, således at der henvises til, at nyt personnummer kan tildeles en person, som oplever sig som tilhørende "et andet køn" og ikke "det andet køn", således som den foreslåede bestemmelse er affattet.

AIDS-Fondet har herved henvist til, at en person, som oplever et misforhold mellem det biologiske køn og det køn, som den pågældende oplever sig som tilhørende, i mange tilfælde kan finde sig til rette i en biologisk og kulturelt defineret identitet, der ikke nødvendigvis er konstitueret som binær modsætning til det oprindelige køn.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Køn registreres i dag i CPR, som enten mand eller kvinde. Det vurderes på den baggrund ikke at være relevant at ændre lovforslaget som foreslået.

2.7. Bemærkninger vedrørende kobling mellem nyt og gammelt personnummer

Danske Regioner bemærker, at der ved juridisk kønsskifte vil kunne opstå udfordringer som relaterer sig til, at sundhedsdata er bundet op på et kønsspecifikt personnummer. Danske Regioner forudsætter, at disse udfordringer undersøges nærmere, og bemærker, at det i den forbindelse kan overvejes, om der skal være begrænsninger i mulighederne for gentagne juridiske kønsskifter.

Finansrådet bemærker, at finanssektoren forudsætter, at ændringer som følge af et juridisk kønsskifte opdateres automatisk i CPR-registret, og at alle ændringer af CPR-numre som følge heraf meddeles bankerne automatisk.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Af de almindelige bemærkninger afsnit 3.1. og de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår, at når der tildeles nyt personnummer til erstatning for et tidligere tildelt personnummer, vil det oprindelige personnummer blive stående i CPR med en henvisning til det nye nummer. Det gælder i alle tilfælde, hvor der tildeles et nyt personnummer. Det nye nummer vil ligeledes indeholde en henvisning til det oprindelige personnummer. Oplysningerne fra det oprindelige nummer vil blive overført til det nye personnummer, hvorpå nye oplysninger fremover vil blive registreret.

Det vil på den baggrund være muligt i sundhedssystemer og andre offentlige it-systemer at foretage korrekt henvisning til det nye personnummer med henblik på korrekt og sikker fremtidig identifikation.

Private virksomheder, herunder banker m.v., som efter forudgående identifikation får leveret data fra CPR først og fremmest om ubeskyttet navn og adresse og ændringer i disse data på en person, der tildeles nyt personnummer, vil fortsat få leveret data herom fra CPR. Der leveres ikke data fra CPR om personnummer til private virksomheder, men private virksomheder som f.eks. bankerne får i almindelighed oplyst personnummer fra deres kunder og benytter bl.a. dette til entydig identifikation over for CPR til brug for levering af data om ubeskyttet navn og adresse. I sådanne tilfælde, hvor identifikation er sket ved oplysning om kundens personnummer fra den erhvervsdrivende, gives der besked om, at det gamle nummer er erstattet af et nyt personnummer, ligesom det nye nummer oplyses med henblik på korrekt og sikker fremtidig identifikation.

2.8. Praktiske forhold forbundet med juridisk kønsskifte

Danske Regioner bemærker, at der er udfordringer i forhold til, at mange funktioner på sygehusene fortsat tager hensyn til de kønslige forskelle – f.eks. i forhold til indlæggelse på flersengsstuer. Der vil ifølge Danske Regioner komme situationer, hvor sundhedspersonale må vurdere, om en person skal betragtes som det ene eller andet køn – og der vil komme situationer, hvor det kan vække anstød hos andre patienter, hvis en patient behandles som det køn, patienten tilhører rent juridisk.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget imødekommes et meget stort og mangeårigt ønske fra de transkønnede. Mange af hverdagens situationer bliver lettere, når der er overensstemmelse mellem personnummer og vedkommendes fysiske fremtræden, som f.eks. ved job-samtaler, påbegyndelse af et ansættelsesforhold, legitimering ved køb, i valgsituationer m.m.

Et nyt personnummer løser ikke de praktiske problemer, som kan opstå, hvis en transkønnets fremtræden ikke er i overensstemmelse med vedkommendes biologiske køn.

Lovforslaget skaber imidlertid ikke nye problemer for de transkønnede, der ikke ønsker eller ikke kan få foretaget et fysisk kønsskifte. Disse personer skal allerede i dag håndtere f.eks. svømmehalsbesøg, besøg i fitness-centre, hospitalsindlæggelser m.m.

Der er ikke i dag regler for, hvordan hverdagens problemer, som f.eks. omklædning ved svømmehalsbesøg og hospitalsindlæggelser løses, og lovforslaget ændrer ikke ved, at disse problemer som hidtil må løses i mindelighed.

Det må derfor som hidtil i den enkelte situation vurderes, hvordan man bedst muligt tager hensyn til både den transkønnede og andre personer ved f.eks. besøg i en svømmehal, hvor der måske er mulighed for at benytte et selvstændigt omklædningsrum, eller på et hospital m.m., hvor der måske er mulighed for at skærme sengen af, finde en enestue osv.

2.9. Øvrige forhold

Finansrådet har bemærket, at rådet imødeser at blive inddraget i relation til analysen af persondataregistreringen under grunddataprogrammet, der skal munde ud i et forslag til en mere effektiv og sammenhængende personregistrering og distribution af persondata via Den Fællesoffentlige Datafordeler.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig det fremførte synspunkt og skal samtidig bemærke, at der ikke er tale om bemærkninger med direkte sammenhæng med nærværende lovforslag.